

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Quænam sit uera libertas Christiana & euangelica, quam sibi asciscere
debent omnes atq[ue] comparare. XXIII

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

LIBER PRIMVS

Leo quartus

tionū regulis ostendere. Siquidē de consecratione distinctione tertia, cap. de esu. Leo papa quartus hoc traditur cōstituisse decretum. De esu carniū apud nos uetustissima & nō improbāda traditio sempe est tenēda: ut à cenā termino quæ sit in principio noctis quartæ feriæ quæ lucefcit in quarta feria, usq; in diluculū quintæ feriæ, & similiter à cenā noctis sextæ feriæ quæ lucefcit in sexta feria: nō imperite ieiunatio sit tenenda usq; ad sabbati lucē. & quantum de diei parte aliq; ieiunare maluerit uel debuerit: p̄cedat. Hæc ibi. Ex quibus liquidum est: circa prisca ipsius ecclesiæ tempora, ieiunium quartæ & sextæ feriæ cuiusq; hebdomadæ, una cum abstinentia ab esu carniū in supra dictis diebus: fuisse in usu moreq; probato apud populum Christianum. quod & ex cap. ieiunia sane, de cōsecratione distinctione tertia rursus patescit aptius, ubi & ratio exprimitur: ob quā utriusq; illoꝝ dierum fuerint p̄cepta ieiunia. quia scilicet quarta feria, Iudas traditionē domini cogitauit: sexta autē feria, crucifixus est saluator. Nunc autē feria sexta tantū interdictus est esus carniū: nō autem indictum ieiuniū. Feria uero quarta: neq; prohibitus est esus carniū, neq; p̄ceptum ieiunium. Videmus igitur manifeste: ecclesiam ipsam in duorū p̄dictorum dierum uictu & abstinentia, p̄gressam esse ab arcitudine ad solutiorem laxitatem.

¶ Quænā sit uera libertas Christiana & euāgelica: quā sibi asciscere debent omnes atq; comparare. Cap. XXIII.

Ecc. 13.

Riecta quidē in superiorib; huiuslibri locis est multifariā libertas illa Christiana: quā p̄dicat Luther; cum asseclis & astipulatoribus suis, inquinatis ab astra pice quam tetigerūt. Quæ sane libertas (ut sæpius ante diximus: nec repetere piget) effrenis est uiuendi cōditio: sine lege, sine regula, sine freno ecclesiasticarū cōstitutionū: ut ferme quicquid libuerit, liceat. Et ergo secūdū ueritatē, libertas nō est: sed durissima seruitus, sub tyrānide carnis & peccati. Dissolutæ itidem sunt obiectiones eorū: qui hanc Lutheranā libertatē magno molimine tutari laborāt. Et si quæ aliæ forte super sunt in eam rem cauillationes: per hæc unius & uiginti dilutiones supra diffuse positas, haud magno negotio dissolui cōsimiliter possunt. Nūc itaq; paucis ostēdamus oportet: quænā sit uera libertas Christiana

Christiana & euāgelica, ad quā indispēdam debēt omnes aspira-
 re. Ea uero duplex esse deprehēdit in hac uita mortali. & per ea-
 rum utrāq; struit uia, iterq; sternitur ad tertiā libertatē: in uentu-
 ri seculi uita sine termino obtinēdam. ¶ Prima utiq; est libertas ab
 onere legis Mosaicæ: quā indulgit nobis Christus p̄ suaue iugū le-
 gis euāgelicæ. quēadmodū ipse dicit apud Matthæū. Venite ad
 me omnes qui laboratis & onerati estis: & ego reficiā uos. Tollite
 iugū meū sup̄ uos: & discite à me, quia mitis sum & humilis corde,
 & inuenietis requiem animabus uestris. Iugum enim meū suaue
 est: & onus meū leue. Cui cōsonat & Ioannes in euāgelio suo, di-
 cens. Lex p̄ Moysem data est: gratia & ueritas p̄ Iesum Christū
 facta est. Hinc beatus Iacob⁹ legem euangelicam uocat legem li-
 bertatis: cū ait. Qui autem perspexerit in lege perfectæ libertatis,
 nō auditor obliuiosus fact⁹ sed factor opis: hic beat⁹ in facto suo e-
 rit. Porro huic libertati nō repugnat subiectio & obligatio ad ser-
 uādas leges ecclesiasticas: quemadmodū falso asserit Luther⁹. qn̄
 immo hæc obstrictio, huiusmodi libertatē adiuuat maiorē in mo-
 dum: redditq; firmiter, ueritatem & p̄fectiorē. Sed dictæ liberta-
 ti solūmodo aduersatur iugū Mosaicæ legis: de quo beatus Petri⁹
 ait in concilio apostolorū. Quid tentatis deum, imponere iugum
 super ceruices discipulorū: quod neq; nos neq; patres nostri porta-
 re potuimus: ¶ Secūda est libertas à seruitute peccati: quā adiutri-
 ce dei gratia & exercitio uirtutū bonorūq; operum consequimur
 in hac uita, quādo subactis cupiditatibus: deo prompte seruiamus et
 expedite. Enim uero peccatū, miseræ nos subigit seruituti: atq; in
 seruilē infelicitate detrudit conditionem. quēadmodū beatus Pe-
 trus de magistris errorū & improbis aliorū seductoribus ait, quod
 in errore conuersati sunt, libertatē illis promittentes: cū ipsi serui
 sint corruptionis. A quo enim qs̄ superatus est: huius & seruus est.
 Et dñs noster apud Ioannē. Qui facit peccatū: seruus est peccati.
 Ab huiusmodi uero seruitutis durissimo iugo uindicat nos & exi-
 mit hæc secūdi generis libertas: in iustitiæ operatione cōsistēs. Ad
 quā quidem integre assequēdā: magnopere etiā cōducit subiectio
 & obligatio cuiusq; ad sanctiones ecclesiasticas olim institutas, &
 diutino cōfirmatas usu: atq; integra illarū observatio. Nā per hanc
 liberamur à seruitute rebellionis, inobedientiæ, cōtumaciæ, p̄ter-
 n uia

I.

Matt. II.

Ioan. I.

Iaco. I.

Actu. II.

II.

z. Petri. z.

Ioan. 8.

n uia

LIBER PRIMVS

uia, atq; cōtemptus in ecclesiam sanctā & rectores eius. Neq; illa
 subiectio, seruitutē inuehit nobis aut iugum tyrānidis: ut oblatrat
 Lutherus. sed una est particula leuissimī oneris facilisq; sarcina:
 III. quā domin⁹ serēdā nobis imposuit. ¶ Quinimmo oīno ex opposi-
 to se habet ista secundi generis libertas iure expetēda: ad eā effre-
 nē licētiam, quā falso nomine Lutherus libertatē appellat Chri-
 stianam. Hæc enim audit ecclesiā matrē suā: illa toruo supercilio
 cōtēnit eam. Hæc sanctas antiquorū patrū synodos cū ueneratio-
 ne debita amplectitur: illa suspenso ad uncoq; naso subsannat eas-
 dem. Hæc itidē traditiōes apostolicas cū reuerētia suscipit ac ob-
 seruat: illa parupēdit eas, quod in euāgelio nō sint cōscriptæ. Hæc
 etiā consuetudines ecclesiasticas reueretur & custodit: illa easdem
 irridet atq; cōculcat. Hæc deniq; p̄positis ecclesiasticæ moderatio-
 ni obtēperat: illa uero eosdē floccifacit. Demū hæc pulchrū in ec-
 clesiastica republica cōseruat ordinē, decētā & honestatē: illa ue-
 ro ritus omnes antiquos & leges rectas abijciēs, horrida cōfusiōe
 omnia permiscet. Et ut uno uerbo cōcludā omnia, hæc ad Hieru-
 salē, superne pacis ciuitatē pertinet: illa uero ad Babylonē, tartareę
 cōfusions eluuiē. Si igitur suauē Christi iugum portare uolum⁹,
 & eius ope à seruitute peccati liberari: hanc libertatem capessam⁹
 Cap. 9. oportet. De utraq; autem libertate iam dicta: factus est etiam obi-
 ter sermo in dissolutione decimæ quartæ obiectionis supra positę.
 III ¶ Tertia uero libertas est à seruitute corruptionis corporis: cui ob-
 noxi sumus nos filij Adæ, per hanc legem nobis indictā. Puluis es:
 Gene. 3. & in puluerem reuerteris. At ab ea cōditione dura liberabunt: q
 resurgēt Christiformes in cōsummatione seculi ad gloriā immor-
 talitatis & uitæ perpetuæ. sicut testatur his uerbis apostol⁹ scribēs
 Roma. 8. ad Romanos. Ipsa creatura liberabitur à seruitute corruptionis: in
 i. Corin. 15. libertatē gloriæ filiorū dei. Et in prima ad Corinthios epistola: eā-
 dē insinuat libertatem dicēs. Oportet enim corruptibile hoc, indue-
 re incorruptionē: & mortale hoc, induere immortalitē. Et rur-
 sum. Seminatur in corruptione: surget in incorruptiōe. Seminatur
 in ignobilitate: surget in gloria. Seminatur in infirmitate: surget in
 uirtute. Seminatur corpus animale: surget corp⁹ spirituale. Porro
 ad hanc libertatē demum obtinēdā (sed in ijs qui eā semel obtinue-
 rint: nūquam finiendam) ut mercedem præmiūque laborem &
 p̄claram

præclarâ æternæ felicitatis dotem: necessariū est duas alias libertates ut mediâ quædâ & uias ducētes ad hanc tertiam, sibi asciscere. Et primâ quæ nobis attulit Christi benignitas: ut nō sit opus labore aut opera nostra, ad eā uedicādam. Secūdam uero: bonorū operū studio exercitiōq; uirtutū, & potissimū obedientiæ in ecclesiā ac eius pastores, comparare nobis debemus. Et ita demum eius ad miniculo & adiutrice dei gratia: tertiam hāc libertatē tanq̄ bonorū laborū gloriosum fructum consequemur.

¶ Quidnā de ijs septem dictis Lutheranis, in principio huius libri propositis; est sentiendum. Cap. XXIII.

Aeterū ex prædictis in toto hoc libro, iam satis cōstare arbitror absurditatem & falsitatem eorū, q̄ ex opusculo Lutheri de libertate Christiana inscripto, in secundo huius libri capite adducta sunt: ad dinoscendā suæ libertatis (cuius funestū & exitiale attollit uexillū) conditionē. ¶ Perspicuū est enim in primis, id à uero haud esse alienū: præsidēs ecclesiæ (quos pro more suo, ut cōtumeliosus est supra modū in omnes, tyrannos appellet: & moderatissimā eorū directionē, tyrannidē: hisce uerbis latentē animi sui morbū alijs aperte prodēs) habere ius ac potestatem cōdēdi leges ecclesiasticas, quā à deo acceperūt. & populū Christianū illis moderari debere: si suæ salutis rationem habere uelint, quoniā sine illi⁹ iactura: hæc regulas & sanctiōes trāsgredi nō possunt, ut multifariā iā est ostēsū, cū in uarijs huius libri locis: tū in decimo, undecimo & duodecimo capitibus p̄cedentibus. ¶ Verū in supra dictis locis adductis ratiōibus, lubet in p̄sentia & alias nōnullas adicere: quo testatior atq; p̄bator relinquatur hæc ueritas. Manifestū siquidem est, patrem secūdum carnem itidem & matrē: posse filio suo aliquid faciendū iubere, ut executionē operis alicui⁹ indifferētis: quod tamē filio est utile (exēpli gratia: ludi literarij frequentationē) similiter & p̄cipere aliqd etiā fugiendū: ut p̄hibere mādicationē pomorum, ad quā ætas illa pueris est p̄p̄etior, cū seuera cōminatione, q̄ uapulabit ille puer uirga: si mandatū parentū suorū p̄uaricetur. Cur igitur nō poterūt patres nostri secūdum spiritum, primi scilicet rectores ecclesiarum, & mater nostra in spiritu, ecclesia sancta: nobis imponere quippiam faciendū aut fugiendū cū